

Forskningsartikel

Källvatten och kartläggningar

Om materialinsamling, urval och teoretiska översvämmningar

Malin Niklasson

In this article I reflect on the data collection in my dissertation project, as a process of searching and gathering, using Gilles Deleuze's and Félix Guattari's definition of rhizomatic thinking. In the article, I discuss some of the challenges of working with a literary motif as a common denominator in my material, as opposed to selection criteria that are easier to identify and catalogue, for example genre, time period, authorship and so on. I also examine the challenges and opportunities it entails to be working with literary genres as well as fields of research which are still emerging and which are expanding and developing at great speed, for example climate fiction and research about climate fiction. Finally, I also discuss the delimitations of the material, the motives behind them and their consequences for the project.

Keywords: floods; rhizome; literary methodology; ecocriticism; data collection

I denna artikel reflekterar jag över materialinsamlingen i mitt avhandlingsarbete som en process av letande och samlande med utgångspunkt i Gilles Deleuzes och Félix Guattaris definition av rhizomatiskt tänkande. I texten diskuterar jag några av de utmaningar som det innebär att utgå ifrån ett litterärt motiv som gemensam nämnare i mitt material, till skillnad från urvalskriterier som är lättare att identifiera och katalogisera, exempelvis genre, tidsepok, författarskap och så vidare. Jag lyfter även de utmaningar och möjligheter som det innebär att arbeta med såväl skönlitterära genrer och forskningsfält som för tillfället fortfarande är i blivande och som expanderar och utvecklas i hög hastighet, exempelvis klimatfiktion och forskningen om klimatfiktion. Avslutningsvis diskuterar jag även avgränsningar av materialet och dess orsaker och konsekvenser för projektet.

Nyckelord: översvämmingar; rhizom; litteraturvetenskaplig metod; ekokritik; materialinsamling

”Samlar du på översvämmingar?” Frågan kommer från en kollega i lunchrummet en dag under mitt första år som doktorand. Han har läst en bok som innehåller en skildring av en översvämming och undrar om jag vill ha tipset. ”Ja, absolut”, svarar jag när frågan har hunnit sjunka in. Visst samlar jag på översvämmingar! Det är det i särklass mest konkreta sättet att beskriva arbetet med materialinsamlingen i mitt avhandlingsprojekt.

I egenskap av litteraturvetare är det just skönlitterära översvämmingar jag samlar på mig, mer specifikt i form av litterära motiv eller katalysatorer i skönlitterära narrativ.¹ Avhandlingens huvudsakliga fokus är att studera

översvämmingsskildringar i svenska romaner utgivna under 2010-talet men för att förankra analysen av dessa verk i en bredare litteraturhistorisk kontext försöker jag även teckna en översiktlig, snarare än uttömmande eller enhetlig, bild av översvämmningen som mytologiskt, religiöst och litterärt motiv genom tiderna.²

omkringliggande landskapet under sig. Naturkatastrofer, som till exempel stora översvämmingar, är särskilt minnesvärda händelser som lever kvar i våra kollektiva minnen och berättartraditioner, eftersom den förstörelse som de för med sig ofta är av så stora proportioner att de tycks antyda en kosmisk sammansvärjning av något slag, men också eftersom de för med sig hopp om någon form av nystart eller återfödelse (Adams Leeming 2014: 41). Av denna anledning är det ofta genom mytologiskt eller religiöst bildspråk som erfarenheter av översvämmingar beskrivs och gestaltas i den samtida skönlitteraturen.

² Denna bakgrundsteckning tar avstamp i de första skapelse-, syndaflodds- och undergångsmyterna ur ett globalt perspektiv men smalnar sedan av och fokuserar på en svensk kontext.

¹ Jag har dock lärt mig att inte vara alltför nogräknad vid första anblicken i mitt samlande. Inte sällan har verkliga översvämmingar genom historien kommit att inspirera mytologiska och litterära berättelser om vattendrag och källor som stiger över sina bräddar och lägger det

Det finns inte någon enkel väg att gå när det gäller att samla in skönlitterärt material med händelser, motiv eller troper i narrativet som urvalsprincip. De flesta databaser eller översiktsverk som finns att tillgå tenderar av olika skäl att gruppera litterära verk efter genre, form, författarskap, tidsperiod eller konstnärlig inriktning snarare än exempelvis motiv eller tema. Den litteraturvetare som ändå valt att gå denna väg får troligtvis ofta räkna med en något brokig och trevande insamlingsprocess för att nå fram till ett hanterbart källmaterial. En del motiv eller troper är förhållandevis genrespecifika, till exempel mordgåtor, rymdfärder eller zombies, vilket kan ge en fingervisning om var man bör påbörja sitt letande. Men var börjar man leta efter en översvämning?

Ambitionen kan inte vara att skapa en fullständig förteckning över samtliga översvämningsskildringar i skönlitterära verk. Det går helt enkelt inte att gå igenom så mycket material och det framstår inte heller som särskilt önskvärt, annat än möjligtvis för eventuella statistiska syften. Målet är snarare att skapa en representativ bild av översvämningsskildringens historia och samtida framställningar. Denna artikel utgör en ansats till att beskriva samt kritiskt reflektera kring hur strävandet mot ett sådant mål kan se ut. Nedan presenterar jag först en redogörelse av den metod som jag använder för insamling och urval av primärmaterial i min avhandling samt hur denna kan förstås i förhållande till Gilles Deleuze och Félix Guattaris rhizom-begrepp. Därefter följer ett avsnitt om hur rhizomets kännetecken har inspirerat min metod även när det rör sekundärmaterial i avhandlingen och hur detta anknyter till det ekokritiska forskningsfältet i stort, såväl som till specifika forskningsfrågor om vatten och plats. I båda avsnitten förankrar jag dessa resonemang i konkreta exempel ur arbetet med avhandlingen.

Ett rhizomatiskt letande och samlande

Jag ser arbetet med materialinsamlingen i mitt avhandlingsprojekt som en förening av två processer: ett *letande* och ett *samlande*. Under det förstnämnda hamnar de aktiviteter som i viss mån är systematiska – både de som är digitala: sökningar i sökmotorer, bibliotekskataloger, förlagskataloger och digitaliserade samlingar som Litteraturbanken och Project Runeberg – och de som är mer analoga, som exempelvis läsning av litteraturhistoriska översiktsverk. Letandet är förvisso oförutsägbart och ibland krävs det att man tänker till lite extra, vilket jag till exempel fick erfara när jag insåg att sökningar på nyckelord som ”vårflod” och ”islossning” i Litteraturbanken ledde mig in på en mängd fruktbara spår som aldrig hade blivit synliga i en sökning på ”översvämning”.

Letandet är det som går att sätta upp ramar för – särskilda inställningar i sökfiltren, ett visst antal sökningar, ett visst antal sökord, en viss mängd ämnesregister att gå igenom. Till och med att sälla innebär en viss

systematik, även om den vilar på gränsdragningar som utgår ifrån forskarens subjektivitet och forskningsprojektets omfång eller inriktning. Det kan till exempel handla om att skilja mellan facklitterära skildringar och skönlitterära, dikt och prosa, metaforer och mimesis; i andra fall kan det röra sig om att sälla bort sådant som är skrivet på ett annat språk, i en annan tid än vad som undersöks och så vidare.³

Samlandet utgör i sin tur själva resultatet av detta sökande efter material – det som fastnar, som stoppas ner i avhandlingsryggsäcken längs vägen. Men det är också resultatet av plötsliga eller efterlängtdade upptäckter och oväntade tips undångömda i vardagliga samtal, i bortglömda fotnoter eller lätt förbisedda epigrafer, förord och efterord. I sin avhandling *Materiella vändningar* (2020) diskuterar Jenny Jarlsdotter Wikström denna oförutsägbarhet och komplexitet i följande termer:

Min gissning är att fler vetenskapliga arbeten än man kunde tro, sett till deras urvalsredogörelser, kommer till genom möten, samtal, personliga besvikelser och vänskapsförhållanden. Detta förminskar inte deras vetenskapliga pregnans utan visar i stället hur artiklar, böcker och tankar rör sig över tid och stora avstånd genom relationer. En forskare i genusvetenskap, etnologi, eller samhällsvetenskap måste alltid redogöra för hur hon fått tag på sina intervjudeltagare och hur intervjuerna gjorts. En litteraturvetare behöver nästan aldrig förklara hur hon har fått tag på sina verk, trots att detta är en viktig, ja avgörande del av forskningsprocessen. Forskaren är inte ensam, utan arbetar ständigt i relation till andras ord och utsagor – i böcker, men också *om* böcker (Jarlsdotter Wikström 2020: 10).

Jag föreställer mig mitt letande och samlande som olika aspekter av ett rhizomatiskt arbete, för att låna ett begrepp av Deleuze och Guattari.⁴ Det är ett arbete som präglas av rhizomets principer, så som heterogenitet, förbindelser och mångfald. Metoden kräver avbrott och omstarter och gäcker försök till katalogisering eller genealogi till förmån för ett kartografiskt tänkande, vilket ligger i linje med rhizomets kännetecken (Deleuze & Guattari 2015: 22–30). I anslutning till sitt arbete

³ Med att skilja på metaforer och allegorier avser jag här den situation som uppstår när sökningar på särskilda sökord som ”översvämning” eller ”syndaflod” resulterar i träffar som innehåller enstaka metaforer eller liknelser, till exempel ”en översvämning av skam” eller ”en syndaflod av tårar”, men då materialet i övrigt inte har någonting med översvämningar att göra.

⁴ Rhizom är en botanisk term för underjordiska växtstammar eller rotstockar, som till skillnad från vanliga trädrötter växer från olika håll, likt ingefära eller kvickrot. Deleuze och Guattari kontrasterar det rhizomatiska tänkandet, i vilket slumpmässiga och decentraliserade förbindelser skapas och sprider sig själva, mot det traditionella, trädliknande tänkandet, i vilket man utgår ifrån en enskild central punkt eller subjekt för att uttrycka idéer och således skapar en tydlig ordning eller riktning (Deleuze & Guattari 2015: 17–49; Colebrook 2010: xxvi–xxvii).

med begreppet nomadisk subjektivitet beskriver Rosi Braidotti ett rhizomatiskt projekt som framvuxet ”organiskt ur ett kluster av centrala och sammanlänkade idéer” (Braidotti 2014: 167).⁵ Det är en beskrivning som passar väl in på hur jag anser att min materialinsamling och urvalsprocess har tagit form och genomförts i avhandlingen.

Ta Lars Wilhelm Svonnis roman *Överskrida gränser* (2005) som exempel. *Överskrida gränser* är en thriller som börjar med att en grupp samiska män spränger flera dammar i Luleälven, vilket orsakar dödliga översvämningar för många som bor längs älven och romanen följer sedan gärningsmännens öden efter terrordådet. Svonnis roman tog sig in i mitt arbete på tre olika sätt: genom ett efterord exklusivt för pocketutgåvan av Mikael Niemis *Fallvatten* (2012); genom ett samtal med en kollega som just skrivit ett antologikapitel om *Överskrida gränser*; och genom att jag fick i uppdrag att undervisa om boken på en kurs om norrländsk litteratur. Romanen har lagts åt sidan i flera omarbetningar av avhandlingsmanuset, i vilka avgränsningar som till exempel valet att fokusera på litteratur utgiven under 2010-talet har tillkommit. Men material ur romanen har också letat sig tillbaka in i avhandlingens analyskapitel i senare revideringar, på grund av dess intertextuella förbindelser med andra delar av materialet.

De verk som blivit centrala i min avhandling är Niemis *Fallvatten*, Conny Palmkvist *Vintern* (2016), Nils Håkansons *Ödmården* (2017) samt Mats Söderlunds trilogi *Ättlingarna* (2018–2020). Som tidigare nämnts är urvalet baserat på utgivningsår, svenska som originalspråk, förekomsten av översvämningsskildringar samt att handlingen är förlagd till platser i Sverige. Dessa avgränsningar har gjort att materialet är av hanterbart omfång och är jämförbart utifrån de forskningsfrågor och teoretiska utgångspunkter som jag förhåller mig till i avhandlingen. Det har dock även inneburit att det blivit en ganska homogen grupp av författare vars verk undersöks i avhandlingen, till exempel när det gäller kön, ålder, etnicitet och yrkesbakgrund. Denna homogenitet är inte särskilt representativ ur ett internationellt perspektiv. Under 2010-talet utkom till exempel ett flertal romaner med översvämningsskildringar av kvinnliga författare på engelska, bland annat Megan Hunters *The end we start from* (2017) och Cassandra Montags *After the flood* (2019). Det finns även flera nordiska exempel som Annika Luthers *De hemlösas stad* (2011), Emmi Itärantas *Minnet av vatten* (2012), Maja Lundes *Blå* (2017) och Siri Ranva Hjelm Jacobsens *Havbrevene* (2018). Även om dessa verk inte är centrala i min avhandling är min ambition därför att nyansera och aktivt kontextualisera de textnära läsningarna i avhandlingen genom att diskutera intertextuella förbindelser och jämförelser med

översvämningsskildringar i relevanta verk som faller utanför mina avgränsningar på grund av till exempel originalspråk.

Jag skulle uppskatta att det jag benämner som mitt material – det vill säga den sammanlagda helheten av alla de passager och citat ur skönlitteraturen som diskuteras och analyseras i avhandlingen – består av ungefär lika många fynd från mitt *letande* som mitt *samlade*, och att försöka dra en gräns mellan dem förefaller tämligen meningslöst. De båda processerna har växt ihop kors och tvärs. Nya förbindelser har skapats i läsning, skrivande och samtal. Andra har stannat av vid närmare inspektion eller avgränsning och börjat växa på nytt efter hand som arbetet fortskridit och utvecklats.⁶ Distinktionen mellan *letandet* och *samlandet* bör således inte ses som en dualism eller ett motsatsförhållande utan tjänar snarare till att uppmärksamma det dynamiska och mångfaldiga i de förbindelser och distinktioner som skapas i arbetet med materialurvalet.

Sekundärmaterial, ekokritik och kartografi

Hittills har jag fokuserat på arbetet med att tillskanska mig primärmaterial, men idén om ett rhizomatiskt nätverk av *letande* och *samlande* är vid närmare eftertanke giltig även för insamlingen av mitt sekundärmaterial. Dels eftersom det följer mer eller mindre samma mönster av sökningar i olika databaser och bibliotekskataloger, oförutsägbara spår i texter och fotnoter, tips från kollegor i lunchrummet och så vidare; dels eftersom detta förhållningssätt i viss mån även avspeglar det teoretiska perspektiv som avhandlingen bottenar i: ekokritiken.

En vanlig problemformulering som blivit traderad inom och kring den ekokritiska forskningen är bristen på ett enhetligt fokus, riktning eller ambition – gällande exempelvis studieobjekt, metod eller ett gemensamt teoretiskt språk – och de hinder detta skapar för fältets utveckling och genomslagskraft. Risken är att det blir mycket snack och lite verkstad, med andra ord. Serpil Oppermann beskriver dock den postmoderna ekokritikens framväxt och struktur som ”varken arbiträr eller ambivalent öppen, utan rhizomatisk till naturen” och menar att ekokritiken får sin styrka från bland annat den mångfald, heterogenitet och subversion av enhetliga kategoriseringar och metanarrativ som den rhizomatiska processen innebär (Oppermann 2010:

⁵ “[O]rganically from a cluster of central and inter-related ideas”. (Min översättning).

⁶ En viktig distinktion är dock att även om jag använder rhizomet som en modell för att begripliggöra materialinsamlingen ägnar jag mig, i min mening, inte åt ett rhizomatiskt *skrivande* i avhandlingen. Aspekter som kronologi och genealogi spelar utan tvekan en roll i hur materialet organiseras och presenteras i texten, inte minst genom att jag drar en gräns mellan det bakgrundskapitel som presenterar exempel på översvämningsskildringar ur äldre litteratur och de analyskapitel som består av textnära läsningar av samtida verk.

18–19).⁷ ”Genom att vara polycentrisk särskiljer [ekokritiken] sig som en exemplarisk rhizomatisk diskurs som kan skapa symmetrier trots skillnader” (Oppermann 2010: 20).⁸

Deleuze och Guattari beskriver det rhizomatiska tänkandet som ett kartografiskt arbete. ”Kartan är öppen, den är sammankopplingsbar i alla dimensioner, nedmonteringsbar, omvändbar, ständigt förmögen att motta modifikationer” (Deleuze & Guattari: 2015: 31). Att tänka på arbetet med källmaterial som ett kartriktande som ständigt måste vara förmöget ”att motta modifikationer” har varit särskilt viktigt i mitt avhandlingsskrivande eftersom såväl det skönlitterära materialet i min forskning som de teoretiska fält jag drar från och skriver in mig i, i allra högsta grad är blivande.

Ett exempel är hur forskningen om så kallad klimatfiktion, eller ”cli-fi”, under de senaste 5–10 åren har blivit allt rikare och mer populär. Detta speglar också utvecklingen inom skönlitteraturen under det senaste decenniet, inom vilken klimatförändringar, naturkatastrofer och miljöfrågor på förekommen anledning blivit ett allt vanligare ämne (se exempelvis Goodbody & Johns-Putra 2019:1; Andersen 2019: 1). På så sätt har nya teoretiska verktyg och begrepp kommit mitt avhandlingsprojekt till godo, men det har också inneburit att källmaterialet har mångfaldigats, ställts i nytt ljus och svämmat över projektets initiala gränsdragningar.

Mänskligheten står i och med rådande klimatkras inför en paradoxal utmaning. Å ena sidan behöver vi försöka tänka i nya banor och agera snabbt för att hejda de antropocentriska praktiker som håller på att göra stora delar av planeten obeboelig för många arter, däribland vår egen. Å andra sidan behöver vi samtidigt ifrågasätta och förändra de hegemoniska metanarrativ om bland annat effektivitet, förnyelse, tillväxt och ständig acceleration som bidrar till dessa skadliga praktiker.⁹

I ett försök att göra bruk av den snabba utvecklingen inom miljöhumaniora och ekokritik och sätta den i arbete – och samtidigt synliggöra hur äldre litteraturvetenskapliga begrepp och teoretiska perspektiv blir relevanta i förhållande till mitt material – har jag strävat efter att jobba med ett teoretiskt ramverk bestående av

⁷ “[N]either arbitrary nor ambivalently open, but rhizomatic in nature”. (Min översättning).

⁸ ”By being polycentric it stands out as an exemplary rhizomic discourse that can create symmetries in spite of differences.” (Min översättning).

⁹ Jag hänvisar här till samtidens mänskligt skapade klimatförändringar och dess konsekvenser i kollektiva termer eftersom de får konsekvenser för samtliga av planetens mänskliga invånare, även om dessa konsekvenser tenderar att drabba olika socioekonomiska skikt och geografiska områden ojämnt. Det är dock på sin plats att poängtera att det är främst västvärlden som skapat och drivit på många av de antropocentriska praktiker som gett upphov till den globala uppvärmningen, exempelvis användningen av fossila bränslen, såväl som de metanarrativ som premierar acceleration och snabb utveckling. Dessutom bör det framhållas att ”nya banor” är en förenkling, då det finns en mängd ekocentriskt inriktade praktiker och förhållningssätt som är möjliga, och kanske till och med önskvärda, att återknyta till i västvärldens förflutna eller som har upprätthållits och fortfarande upprätthålls av urfolk i olika delar av världen.

tre ”kluster av centrala och sammanlänkade idéer” samlade kring *vatten*, *katastrof* och *plats* som nyckelbegrepp (Braidotti 2014: 167). Valet av dessa nyckelbegrepp är grundade i min läsning av romanerna och på så sätt är insamlingsprocessen av primär- och sekundärmaterial sammanvävd. Varje punkt är förbunden med varje annan punkt i rhizomet, även om de växer i olika riktningar (Deleuze & Guattari 2015: 22).

”Att rita en karta är att berätta en berättelse, på många sätt, och vice versa”, hävdar Robert Tally (2013: 4).¹⁰ Om den ovan nämnda materialinsamlingen kan liknas vid ett ritande av en karta så sätter översvämningsmotivet ramarna för vilken berättelse det är som blir läst när materialet övervägs i sin helhet. Materialet förmedlar bland annat en berättelse om hur relationen mellan människan och hennes omgivning kan gestaltas genom översvämnningen som motiv eller katalysator i skönlitteraturen. Jag säger materialet ”i sin helhet”, men det är knappast någon enhetlig samling forskningsdata – det spänner över en flera olika genrer som till exempel satir, thriller, ungdomsdystopi och postapokalyptisk roman och förhåller sig till översvämningsmotivet på skilda, om än ofta besläktade, sätt. Gemensamt är att det handlar om oregerliga vatten som begär våld på modernitetens rumsliga och kartografiska gränser – vatten som är situerade i tid och plats just eftersom de blir begripliga som *översvämnningar* först när de svämmar över sina bräddar.¹¹

Jamie Linton skriver att vatten som idé i en modern västerländsk kontext är en abstraktion, platslös och kontrollerbar: ”vatten som en objektiv, homogen, historielös entitet som saknar kulturellt innehåll” (2010: 19).¹² Arbetet med mitt oregerliga källmaterial har resulterat i att specifika frågor om tid och plats har gått från att fungera enbart som forskningsfrågor till att bli avgörande för de avgränsningar och urvalsprinciper som jag applicerar på det potentiella materialet. Linton lyfter fram vattnets sociala natur, det vill säga att ”varje förekomst av vatten som har betydelse för oss genomsyras av de idéer, meningar, värderingar och möjligheter som vi har tilldelat det” (2010: 5).¹³ Det är högst relevant att diskutera dessa aspekter ur globala och interkulturella perspektiv, men det är lika viktigt att ställa dem i relation till en nationell och lokal kontext.

¹⁰ ”To draw a map is to tell a story, in many ways, and vice versa”. (Min översättning).

¹¹ Jämför Douglas Kaze om översvämnningar som våld mot modernitetens konstruerade kartografier. (Kaze 2020: 23). Vatten gör sig ofta bara påmint när det direkt hanteras eller tvistas om, eller när det är i form av översvämnning, menar Cecilia Chen, Janine MacLeod och Astrida Neimanis. ”Even otherwise ‘invisible’ phenomena like climate change become immediately tangible through the volatility of weather patterns and the intensity of floods, hurricanes, tsunamis, and droughts” (Chen et. al. 2013: 5).

¹² “[W]ater as an objective, homogeneous, ahistorical entity devoid of cultural content”. (Min översättning).

¹³ “[E]very instance of water that has significance for us is saturated with the ideas, meanings, values, and potentials that we have conferred upon it”. (Min översättning).

Relationen till vatten är en viktig del av den levda platsfarenheten. Tillgången till vatten styr var människan kan och vill bosätta sig, men den är även avgörande för vår emotionella relation till vår omgivning, den så kallade platsanknytningen eller *place attachment*. De geografiska och fysikaliska egenskaper som är förbundna med den plats som kan vara föremål för platsanknytning är centrala för gestaltningen av översvämning. Därför har jag valt att avgränsa de textnära läsningarna i avhandlingen till romaner vars handling är förlagd till en specifik nationell och lokal kontext, det vill säga platser i Sverige, samt romaner i vilka platsen fungerar som en ingång för analys av verkets skildring av översvämning och vice versa.

Vad händer då med ett material av det här slaget, en samling citat ur litterära verk, när det blir just ett forskningsmaterial och presenteras som sådant i en litteraturvetenskaplig analys? Min egen erfarenhet som litteraturvetare är att det känns ganska ovant eller främmande att föreställa sig att man aktivt ställer sitt material till förfogande för framtida forskning och för allmänhetens intressen – det rör ju sig om redan publicerade och (i de flesta fall) upphovsrättsskyddade texter som finns tillgängligt för alla intresserade via till exempel ett bibliotek. Kontinuiteten i forskningsarbetet är därmed lätt att glömma bort och jag måste påminna mig själv om att jag som forskare i litteraturvetenskap ständigt arbetar ”i relation till andras ord och utsagor – i böcker, men också om böcker” och vad det innebär (Jarlsdotter Wikström 2020: 10).

Metoden för materialinsamling må sträva efter ett rhizomatiskt förhållningssätt med mångfaldiga ingångar, ständigt öppet för modifikation, utväxter och sammankopplingar, men det är viktigt att komma ihåg att urvalsarbetet även innebär ett mått av fixering. Urvalet skapar en subgenre eller ett forskningsfält som riskerar att stelna och inrättas i en trädliknande hierarki eller struktur. Dock är det upplyftande att påminna mig själv om att

avhandlingen inte bara utgör ett forskningsresultat utan också en liten databas eller ett arkiv i egen rätt, där ryggsäcken med letandets och samlandets fynd, och mina ord och utsagor om dem, kan överlämnas till andra som är på jakt efter litterära översvämningar och oregerliga vatten som källor till kunskap och vidare forskning.

Författarpresentation

Malin Niklasson är doktorand i litteraturvetenskap vid Institutionen för kultur- och medievvetenskaper. Hennes forskningsintressen omfattar ekokritik, geokritik och miljöhumaniora. Hennes pågående avhandlingsprojekt undersöker representationer av floder i samtida svensk fiktion.

Referenser

- Andersen, Gregers (2020). *Climate fiction and cultural analysis: A new perspective on life in the anthropocene*. Oxon: Routledge.
- Braidotti, Rosi (2014). Writing as a nomadic subject. *Comparative Critical Studies* 11 (2–3): 163–184.
- Colebrook, Claire (2010). *Gilles Deleuze: En introduktion*. Göteborg: Bokförlaget Korpen.
- Deleuze, Gilles & Guattari, Félix (2015). *Kapitalism och schizofreni: Tusen platåer*. Hägersten: Tankekraft.
- Goodbody, Axel & Johns-Putra, Adeline (red) (2019). *Cli-fi: A companion*. Oxford: Peter Lang.
- Jarlsdotter Wikström, Jenny (2020). *Materiella vändningar: läsningar av Parland, Lyspector, Berg och Byggmästar*. Diss. Umeå: Umeå universitet.
- Kaze, Douglas (2020). Inundations, boundaries and intersections: Floods as narration in Nigerian literature. *Green Letters: Studies in Ecocriticism* 41 (1): 23–35.
- Linton, Jamie (2010). *What is water? The history of a modern abstraction*. Vancouver: UBC Press.
- Oppermann, Serpil (2010). The rhizomatic trajectory of ecocriticism. *Ecozon@* 1 (1): 17–21.
- Tally, Robert T. (2012). *Spatiality*. London: Routledge.

How to cite this article: Malin Niklasson. 2022. Källvatten och kartläggningar: Om materialinsamling, urval och teoretiska översvämningar. *Kulturella Perspektiv*, vol. 31. Tema: Källor, s. 1–5.

Mottagen: 2 maj 2022 **Accepted:** 10 oktober 2022 **Published:** 23 december 2022

Copyright: © 2022 Författaren/författarna. Detta är en Open Access-artikel som distribueras enligt Creative Commons, licens CC-BY 4.0, som tillåter obegränsad användning, distribution och reproduktion i samtliga medieformat, förutsatt att ursprunglig(a) författare och källa uppges. Se <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.

Kulturella Perspektiv – Svensk etnologisk tidskrift, ISSN 1102–7908, är en expertgranskad Open Access-tidskrift som publiceras av Föreningen Kulturella Perspektiv.

OPEN ACCESS